

Guia d'actuació enfront de casos d'infecció pel nou coronavirus SARS-CoV-2 als serveis de salut mental i addiccions en l'àmbit penitenciari

Atenció a la salut mental en l'àmbit penitenciari d'adults i de justícia juvenil

Servei Català de la Salut

20 de març de 2020

Aquest procediment d'actuació està en revisió permanent en funció de l'evolució i nova informació de la malaltia de què es disposi.

Contingut

1. Justificació.....	3
2. Objectius	3
3. Recomanacions per a l'atenció a la salut mental en l'àmbit penitenciari....	4
Annex	6

1. Justificació

Aquest document forma part del material disponible per a professionals recollit a Canal Salut: <http://canalsalut.gencat.cat/ca/salut-a-z/c/coronavirus-2019-ncov/material-professionals/>

2. Objectius

Els objectius d'aquest document són:

- Fer les recomanacions necessàries per reduir el risc de contagi de COVID-19 en els recursos de la xarxa de salut mental i addiccions d'àmbit penitenciari.
- Preservar al màxim la seguretat dels professionals i persones usuàries dels recursos de la xarxa de salut mental i addiccions d'àmbit penitenciari.
- Proposar actuacions dirigides a optimitzar la utilització dels recursos de la xarxa sanitària de salut mental i addiccions d'àmbit penitenciari.
- Recomanacions generals.
- Pel que fa a la prevenció i el control de la infecció pel coronavirus SARS-CoV-2, s'aplicaran les mesures especificades en la Guia d'actuació enfront de casos d'infecció pel nou coronavirus SARS-CoV-2 que siguin d'aplicació.
- Es recomana reconvertir totes les consultes presencials que sigui possible en no presencials.
- Es recomana reforçar al màxim l'atenció telefònica de suport als equips d'atenció primària penitenciaris.
- Es recomana la col·locació d'informació visual (pantalles informatives, cartells, etc.) en llocs estratègics dels centres per proporcionar als pacients les instruccions sobre la higiene de mans i la higiene respiratòria, i prioritzar aquesta informació davant qualsevol altre missatge.
- S'ha de disposar de dispensadors amb solució hidroalcohòlica en aquelles àrees on no hi hagi la possibilitat de rentar-se les mans amb aigua i sabó.
- Cal fer revisió sistemàtica i diària dels estocs del material necessari per assegurar que existeix prou material de protecció.
- Els equips de protecció han d'estar accessibles perquè els professionals se'ls posin abans d'entrar a la sala d'exploració de pacients amb sospita d'infecció per COVID-19. En la zona d'entrada a la sala, s'ha de disposar de dispensador de solució hidroalcohòlica.
- Cada centre sanitari ha de designar una sala diferenciada on es concentri l'atenció dels pacients amb sospita de COVID-19. Aquesta sala ha de comptar amb totes les mesures de protecció vigents.
- Tenint en compte que cal continuar atenent els pacients que, d'entrada, no tenen símptomes relacionats amb la COVID-19 sinó altres malalties, la situació actual exigeix extremar en tots els casos les precaucions i complir de forma

molt estricta amb les precaucions universals que inclouen mesures com la higiene de mans i la higiene respiratòria.

3. Recomanacions per a l'atenció a la salut mental en l'àmbit penitenciari

1. Salut mental ambulatoria en l'àmbit penitenciari d'adults i de justícia juvenil

- Queden suspeses les visites de seguiment en casos estabilitzats i les activitats en grup de qualsevol tipus.
- Queden suspeses les activitats de formació interna.
- Queden suspeses les reunions de coordinació presencials. La coordinació necessària s'ha de fer per telèfon, correu electrònic o d'altres mitjans telemàtics.
- Les visites presencials per part de psiquiatria i de psicologia es limiten als casos següents:
 - Primeres visites urgents i preferents a demanda dels metges d'AP i de l'equip tècnic de justícia juvenil.
 - Persones amb trastorn mental greu que no estiguin estabilitzades.
 - Persones en situació de risc de suïcidi.

En funció del grau de confinament decretat en cada moment al centre penitenciari o al centre educatiu de justícia juvenil, les visites d'atenció ambulatoria s'han de fer en el lloc destinat habitualment.

Cal assegurar l'assessorament als metges i metgesses d'AP i a l'equip tècnic de justícia juvenil presencial i telefònic, des dels professionals de salut mental del centre en horari laboral i per psiquiatria de guàrdia de la UHPP fora d'aquest horari.

- Per part d'infermeria de salut mental es manté l'administració dels antipsicòtics depot programats, el seguiment dels protocols de farmacovigilància, així com intervencions específiques en els casos de situació de crisi o inici de descompensació.
- Per part de psicologia, es limita la intervenció als casos en els quals es consideri imprescindible la seva intervenció en situació de crisi o risc de suïcidi.
- Per part de teràpia ocupacional, l'activitat es limita a mantenir intervencions individuals en aquells casos que l'equip de salut mental consideri necessari mantenir-les (unitats de vulnerables).
- L'activitat presencial dels professionals de salut mental es limita al temps imprescindible per donar resposta a l'activitat referida anteriorment, per tal de minimitzar en la mesura que sigui possible el risc de contagi. La resta del temps els professionals han d'estar localitzables telefònicament per als metges

i metgesses d'atenció primària i disponibles per si la seva presència es fa necessària.

2. Salut mental hospitalària en l'àmbit penitenciari

- Objectius:
 - Garantir l'assistència a les persones amb patologia mental greu descompensada que necessitin ingrés hospitalari.
 - Garantir l'assistència a les persones amb patologia mental que necessiti atenció urgent en absència de psiquiatre o psiquiatra en el seu centre penitenciari.
 - Garantir l'assistència a les persones amb risc de suïcidi que necessitin atenció urgent i/o ingrés.
- Es mantindran operatives les unitats d'hospitalització de Brians 1 i Brians 2:
 - UHPP
 - UHRPP
- La UHRPP de Brians 2 només ha d'acceptar ingressos programats, prèviament acordats amb la persona coordinadora de la unitat.
- Es manté l'atenció d'urgències psiquiàtriques 24 hores al dia centralitzada a la UHPP de Brians 1 amb psiquiatria de guàrdia presencial.
- Es mantenen circuits de derivació a la UHPP amb especial importància en aquests factors:
 - Prèviament a la derivació, cal sempre contacte telefònic amb psiquiatria de guàrdia per part del psiquiatre o psiquiatra de centre penitenciari que deriva o en la seva absència del metge o metgessa de guàrdia de centre.
 - La derivació ha de comptar sempre amb l'acceptació prèvia de psiquiatria de guàrdia de la UHPP.
- Atenció a casos positius de COVID-19 de caràcter lleu, que no necessitin ingrés hospitalari per aquest motiu, i que presentin trastorn mental greu descompensat amb necessitat d'ingrés psiquiàtric en unitat d'aguts.
 - Si és necessari l'ingrés s'ha de fer a la UHPP de Brians 1.
 - El criteri és restrictiu i individualitzat, amb valoració psiquiàtrica prèvia al trasllat i la decisió d'ingrés per part del psiquiatre o psiquiatra de la UHPP, previ contacte sempre amb el coordinador de la unitat, Dr. Muro, o en la seva absència amb el referent clínic, Dr. Pérez Pazos.
 - L'ingrés ha de durar el mínim imprescindible per a l'estabilització psiquiàtrica en règim d'aguts, i, posteriorment, ha de passar a ser atès en el mateix circuit que la resta de pacients amb COVID-19 positius.

- Per a l'adequat funcionament de la xarxa psiquiàtrica penitenciària i poder garantir l'assistència d'urgències psiquiàtriques i ingressos, és imprescindible que es garanteixi per part del Departament de Justícia els trasllats dels pacients a altres centres un cop se li hagi donat l'alta mèdica de les unitats d'hospitalització.

Atesa la situació canviant contínuament quant a escenari i complexitat, l'horari presencial de professionals ve determinat en el pla de contingència específic per a cada centre en cada moment, i s'ajusta a les recomanacions i instruccions dels departaments de Salut i Justícia.

Annex

Recomanacions de gestió psicològica durant quarantenes per malalties infeccioses

https://www.copc.cat/adjuntos/adjunto_15213/v/Guia%20de%20gesti%C3%B3%20psicol%C3%B2gica%20davant%20quarantenes%20per%20malalties%20infeccioses.pdf?tm=1584127708

Serveis territorials i serveis d'Urgències de Vigilància Epidemiològica de Catalunya (SUVEC)

Sub-direcció General de Vigilància i Resposta a Emergències de Salut Pública

C. Roc Boronat 81-95 (edifici Salvany)
08005 Barcelona
Telèfons 935 513 693 / 935 513 674

Agència de Salut Pública de Barcelona

Servei d'Epidemiologia (Barcelona ciutat)
Pl. Lesseps, 1
08023 Barcelona
Telèfon 932 384 545
mdo@aspb.cat

Servei de Vigilància Epidemiològica i Resposta a Emergències de Salut Pública al Barcelonès Nord i Maresme

C. Roc Boronat, 81-95 (edifici Salvany)
08005 Barcelona
Telèfon 935 513 727
uve.bnm@gencat.cat

**Servei de Vigilància Epidemiològica i Resposta a Emergències de Salut
Pública a Barcelona Sud**

C. Feixa Llarga, s/n, 3a planta
Antiga Escola d'Infermeria
Hospital Universitari de Bellvitge
08907 L'Hospitalet de Llobregat
Telèfon 932 607 500 ext. 2208-2558
bacelonasud@gencat.cat

**Servei de Vigilància Epidemiològica i Resposta a Emergències de Salut
Pública al Vallès Occidental i al Vallès Oriental**

Ctra. Vallvidrera, 38
08173 Sant Cugat del Vallès
Telèfon 936 246 432/33
epi.valles@gencat.cat

**Servei de Vigilància Epidemiològica i Resposta a Emergències de Salut
Pública a la Catalunya Central**

C. Muralla del Carme, 7, 5a pl.
08241 Manresa
Telèfons 938 753 381 / 938 726 743
uvercc@gencat.cat

**Servei de Vigilància Epidemiològica i Resposta a Emergències de Salut
Pública a Girona**

Plaça Pompeu Fabra, 1 (edifici de la Generalitat)
17002 Girona
Telèfon 872 975 666
epidemiologia.girona@gencat.cat

**Servei de Vigilància Epidemiològica i Resposta a Emergències de Salut
Pública a Lleida i Alt Pirineu i Aran**

C. Alcalde Rovira Roure, 2
25006 Lleida
Telèfon 973 701 600/634
epidemiologia.lleida@gencat.cat

**Servei de Vigilància Epidemiològica i Resposta a Emergències de Salut
Pública al Camp de Tarragona i Terres de l'Ebre**

Av. Maria Cristina, 54 43002 Tarragona

Telèfons 977 249 613 / 977 249 625

epidemiologia.tarragona@gencat.cat

**Unitat de Vigilància Epidemiològica de la Regió Sanitària Terres de
l'Ebre**

Plaça Gerard Vergés, 1

43500 Tortosa

Telèfon 977 495 512

epidemiologia.ebre@gencat.cat

Servei d'Urgències de Vigilància Epidemiològica de Catalunya (SUVEC)

Telèfon 627 480 828

Laborables a partir de les 15 hores i les 24 hores el cap de setmana i festius